

Силабус
навчальної дисципліни
Історія української культури
2023-2024 навчальний рік

Освітньо-професійна програма: «Журналістика»

Спеціальність: 061 Журналістика

Рівень вищої освіти: перший рівень вищої освіти

Викладач (і)	Марина Антощак
Посилання на сайт	http://bdpu.org/opp/
Контактний тел.	0964137992
E-mail викладача:	mberezhna1966@ukr.net
Графік консультацій	П'ятниця, 9.00-11.50

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність
3/90	16	14	60	залік

Семестр: осінній

Мова навчання: українська

Ключові слова: матеріальна культура, духовна культура, художня культура, елітарна культура – масова культура, мистецтво, національна культура, усна народна творчість, народна демонологія, літопис, книжкова мініатюра, декоративно-ужиткове мистецтво, архітектура, скульптура, живопис, бароко, гуманізм, романтизм, «соціалістичний реалізм», модернізм, постмодернізм.

Мета та предмет курсу дисципліни «Історія української культури» є вивчення основних періодів розвитку української культури, проблеми етногенезу та культурогенезу українського народу, аналіз історичної специфіки української національної культурної традиції, що постає невід'ємною умовою формування ціннісних орієнтирів та гуманізації сучасного українського соціокультурного простору.

Завдання вивчення дисципліни «Історія української культури» полягає у тому, щоб ознайомити студентів з основними історичними періодами становлення феномену української культури, закономірностями її функціонування і розвитку, формування у студентів поглибленого розуміння фундаментальних понять і категорій української культури, оволодіння сучасними методами культурологічного аналізу, розуміння тенденцій сучасних соціокультурних трансформацій в українській культурі.

Предмет навчальної дисципліни: історичний розвиток української культури.

Компетентності та програмні результати навчання:

Основні програмні компетентності і результати навчання згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
---	----------------------------------

<p>ЗК 09. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>	<p>ПРН 09. Оцінювати діяльність колег як носіїв прав і обов'язків членів суспільства, представників громадянського суспільства.</p> <p>ПРН 10. Оцінювати діяльність колег з точки зору зберігання та примноження суспільних і культурних цінностей і досягнень.</p>
--	---

Зміст курсу:

Змістовий модуль 1. Історичний розвиток української культури.

Тема 1. Філософсько-теоретичні основи історії української культури. Предмет і завдання курсу.

Тема 2. Історичні умови виникнення та джерела формування української культури.

Змістовний модуль 2. Українська культура: від витоків до першої половини XIV ст.

Тема 3. Особливості культури Київської Русі-України та Галицько-Волинської держави.

Тема 4. Українська культура доби децентралізації.

Змістовний модуль 3. Генеза української культури у XIV- XVIII ст.

Тема 5. Культурні традиції українського Ренесансу (XIV – I пол. XVII ст.).

Тема 6. Українська культура козацько-гетьманської доби (II пол. XVII – XVIII ст.).

Змістовний модуль 4. Доба XVIII ст. – початку XX ст..

Тема 7. Епоха просвітництва та романтизму в Україні (кін. XVIII ст. – I пол. XIX ст.).

Тема 8. Українська культура на шляху національного відродження (друга пол. XIX ст. – перше двадцятиріччя XX ст.).

Змістовий модуль 5. Українська культура у XX – XXI ст.

Тема 9. Українська культура у міжвоєнний час та роки Другої світової війни.

Тема 10. Розвиток культури в УРСР (1945-1991 рр.).

Тема 11. Культуротворчі процеси в Україні в умовах незалежності.

Методи навчання: Студентоцентроване проблемно-орієнтоване навчання проводиться низкою методів. За джерелами передачі й характером сприйняття інформації: словесні (лекція, бесіда-повідомлення, репродуктивна), наочні (демонстрування, самостійне спостереження), практичні (практичні роботи, дослідні роботи). За основними дидактичними завданнями: методи оволодіння знаннями, формування умінь і навичок, застосування

отриманих знань, умінь і навичок. За характером пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемного викладу.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): вивчаючи курс, необхідно використовувати наочні методи, що дозволить поглиблено пізнати досягнення кожного із періодів розвитку української культури, проблеми етногенезу та культурогенезу українського народу, сформулювати власне бачення і розуміння тенденцій сучасних соціокультурних трансформацій українського суспільства.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність:

1. Навчальна програма з курсу Історія української культури.
2. Робоча програма з курсу Історія української культури.
3. Теми та рекомендації до самостійної роботи студентів.
4. Теми та рекомендації до семінарських занять.
5. Завдання ККР.
6. Список рекомендованої літератури.
7. Підручники та посібники в електронному виді.
8. Науково-популярні, документальні та художні фільми.

Система оцінювання та вимоги.

Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за системою ЄКТС та національною шкалою оцінювання відповідно до Положення про порядок оцінювання знань студентів у ЄКТС в Бердянському державному педагогічному університеті.

Педагогічний контроль за навчально-професійною діяльністю студентів здійснюється в таких формах:

а) поточний контроль відбувається за результатами виконання самостійних робіт (опрацювання літератури та першоджерел, конспектування першоджерел, написання есе, підготовка доповідей, письмові відповіді на проблемні запитання, складання презентацій тощо);

б) оцінка за залік виставляється наприкінці семестру на основі підсумкового контролю з урахуванням відвідування занять, виступів на семінарах, якості виконання самостійної навчальної роботи.

Підсумковий рейтинг з навчальної дисципліни – це сума рейтингової оцінки за результатами поточної успішності здобувачів вищої освіти (сума балів за поточну роботу на семінарських заняттях, балів за самостійну роботу).

Здобувач допускається до модульного контролю за умови виконання всіх семінарських завдань і завдань самостійної роботи.

За **весь курс** здобувач отримує **максимум 100 балів (підсумкова оцінка)**. Це бали поточного контролю.

Таблиця 1. Максимальна вага поточного та підсумкового контролю у балах

Вид контролю	Максимальна вага поточного та підсумкового	Підсумкова оцінка/ семестровий
--------------	--	--------------------------------

	контролю у балах	іспит
Поточний контроль		100
Семінарські заняття	70	
Самостійна робота	30	

Розподіл набраних здобувачем балів під час поточного контролю

Таблиця 2. Розподіл набраних здобувачем балів під час семінарських занять

Види робіт	Кількість набраних балів						
	FX	F	E	D	C	B	A
ПЗ 1	3,4	4,8	5,7	6,4	7,7	8,8	10
ПЗ 2	3,4	4,8	5,7	6,4	7,7	8,8	10
ПЗ 3	3,4	4,8	5,7	6,4	7,7	8,8	10
ПЗ 4	3,4	4,9	5,7	6,4	7,7	8,8	10
ПЗ 5	3,4	4,9	5,7	6,4	7,7	8,8	10
ПЗ 6	3,5	4,9	5,7	6,5	7,7	9	10
ПЗ 7	3,5	4,9	5,8	6,5	7,8	9	10
Максимальна кількість набраних балів	24	34	40	45	54	62	70

Максимальна кількість балів, яку можна отримати на практичних заняттях – 70 балів (за умови виконання всіх видів роботи, передбачених планом практичного заняття).

Таблиця 3. Розподіл набраних здобувачем балів під час самостійної роботи

Самостійна робота	Кількість набраних балів						
	FX	F	E	D	C	B	A
Тема 1	0,6	1	1,1	1,3	1,5	1,9	5
Тема 2	0,6	1	1,1	1,3	1,5	1,9	5
Тема 3	0,7	1	1,2	1,3	1,5	1,9	5
Тема 4	0,7	1	1,2	1,3	1,5	1,9	5
Тема 5	0,7	1	1,2	1,4	1,5	2,1	5
Тема 6	0,7	1	1,2	1,4	1,5	2,3	5
Максимальна кількість набраних балів	4	6	7	8	9	11	30

Таблиця 4. Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю

90–100	відмінно	зараховано	A (відмінно)
78–89	добре		B (добре)
65–77			C (добре)
58–64			D (задовільно)
50–57	задовільно		E (задовільно)
35–49	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1–34	незадовільно		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Рекомендована література

Основна:

1. Абрамович С., Чікарькова М. Світова та українська культура: Навч. посібник. – Львів: Світ, 2018. – 344 с.
2. Білоцерківський В.Я., Шейко В.М. Історія української культури. Навч. посіб. – Київ: Знання, 2019. – 456 с.
3. Греченко В.А., Чорний І.В., Кушнерук В.А., Рижко В.А. Історія світової та української культури: Підруч. для вищ. закл. освіти. – Київ: Літера, 2020. – 464 с.
4. Качкан В., Величко О., Божко Н. Історія української культури (підручник, 4-е видання). – Київ: Медицина, 2021. – 368 с.
5. Кордон М. Українська та зарубіжна культура. 3-тє видання. Підручник. - Вид-во ЦУЛ, 2019. - 584 с.
6. Огієнко І. Українська культура: коротка історія культурного життя українського народу. – Київ: Центр навчальної літератури, 2018. – 142 с.
7. Павлова О., Мельничук Т. Історія української культури. - Київ: Центр навчальної літератури, 2019. – 340 с.

Додаткова:

1. Боряк Г., Таїрова-Яковлева Т. Самійло Величко. «Літопис». – Київ, вид-во Кліо, 2020. – 1016 с.
2. Войтович В. Українська міфологія. - Київ, вид-во Либідь, 2020 - 664 с.
3. Гарін А., Кігіцар І., Кондратенко О. Історія України. – Київ, вид-во Центр навчальної літератури, 2017. – 240 с.
4. Греченко В. Історія світової та української культури. Довідник для школярів та абітурієнтів. – Київ, Вид-во Літера, 2021. - 480 с.
5. Греченко В., Чорний І. Історія світової та української культури. - Київ, Літера, 2016. - 464 с.
6. Дара К. Чарівні істоти українського міфу. Духи природи. – Київ, Віват, 2019. – 320 с.
7. Дара К. Чарівні істоти українського міфу. Духи-шкідники. – Київ, Віват, 2020. – 336 с.
8. Дзира Я. Літопис Самовидця. – Вид-во Центр навчальної літератури, 2019. – 208 с.

9. Касьянов Г. Незгодні. Українська інтелігенція в русі опору 1960-1980-х років. - Вид-во Кліо Мова, 2019. – 272 с.
10. Качкан В., Левандовський В., Величко О. Історія України. – Київ: Медицина, 2018. – 360 с.
11. Костів К. Книги буття українського народу. – Вид-во Центр навчальної літератури, 2020 – 190 с.
12. Кралюк П. Острозький культурний центр та становлення Києво-Могилянської академії. – Вид-во КНТ, 2017. – 240 с.
13. Кралюк П. Козацька міфологія України. Творці та епігони. - Вид-во Фоліо, 2016. – 400 с.
14. Літопис гадяцького полковника Григорія Грабянки. – Вид-во Центр навчальної літератури, 2019. - 186 с.
15. Луняки Є. Вольтер і Україна. Монографія. – Вид-во Видавець Олег Філюк, 2020. – 122 с.
16. Микитась В. Давньоукраїнські студенти і професори. – Київ: Центр навчальної літератури, 2020. – 288 с.
17. Піддубний С. Українська цивілізація. Ведія. Словник-довідник української праісторії та ведичної культури. – Київ, вид-во Мандрівець, 2016. – 352 с.
18. Ф. Турченко Ф, Турченко Г. Каганов Ю. Історія України (1914–1945). – Вид-во Гельветика, 2021. – 368 с.
19. Фартінг С. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення. – Київ, Віват, 2020. – 576 с.
20. Чорний Г. Хто ми є, українці? – Вид-во Ярославів Вал, 2020 – 224 с.

Інтернет-ресурси

<http://philosophy.allru.net/pervo.html>

<http://fictionbook.ru/>

<http://www.koob.ru/philosophy/>

<http://lib.com.ua/9/0.html>

<http://www.litportal.ru/genre24/>

http://www.gumer.info/bogoslov_Buks/Philos/index_philos.php

<http://www.i-u.ru/biblio/default.aspx>

<http://philosophy.allru.net/pervo.html>

<http://elib.nplu.org/>

<http://www.alleng.ru/edu/relig3.htm>

<http://www.elibrus.1gb.ru/fil2.shtml>